

Arvio: Tapiola Sinfonietta helli luonnon yksityiskohtia

Tekijä

Auli Särkiö-Pitkänen

-

2017-12-09

Lied-taitaja Aarne Pelkonen lauloi Tapiola Sinfoniettan solistina. Kuva: Heikki Tuuli

Tapiola Sinfonietta on panostanut joulukuun Suomi-juhlaan:

itsenäisyyspäivän areenakonsertin ja viikon päästä soitettavan Suomi-oopperagaalan lisäksi se jalkautui eilen suomalaisen musiikin päivänä juhlavasti Järvenpään. Järvenpää-talossa vuonna 2015 Sibelius-

laulukilpailun voittanut **Aarne Pelkonen** saapui solistiksi, ja konsertin molemmilla puoliskoilla laulusikermää kehysti kaksi orkesterikappaletta tai -sarjaa. Viihdyttävästi rakennettu ohjelma siis, ja onnistunut Suomi-kokonaisuus: se kohdentui luontokuvien ympärille ja yhdisteli tasapainoisesti suosikkeja ja teemaa palvelevia teoksia.

Mitä kotimaan luonto meille merkitsee? Konsertissa korostui tunne luonnon herkästä muutoksesta vuodenaikojen vaihtelussa: tuhlaileva mutta hauras vehreys, talvisen maiseman avaruus. Avausteoksena kuultu, Järvenpään maisemista ammentanut **Joonas Kokkosen** *Il paesaggio* (1987) tuntui hienovaraisilla muutoksillaan heijastelevan juuri vuodenaikojen kiertoa aavasta hiljaisuudesta sykähtelevään värinään, kiitos orkesterin ja **Jan Söderblomin** innokkaan eläväisen ja hellän tulkinnan, joka toi teoksen asiallisuuteen kuvavoimaisuutta.

Erinomainen pari Kokkosen maisema-akvarellille oli **Lotta Wennäkosken** *Hava*, joka syntyi 10 vuotta sitten Tapiola Sinfoniettan 20-vuotisjuhliin. Teoksen taustavaikuttajiin kuuluu säveltäjän mukaan lumi, ja nyt valkoista joulua kaivatessa oli helppo kuulla teoksen alkupuolen pyrähtelevät, karhean-kiiltävät tekstuurit kieppuvina lumihutaleina ja koostumukseltaan erilaisina kiteinä. Lumihutaleen tavoin *Hava* on pieneksi pakattu mutta rakenteeltaan rikas, oikeastaan nykyaikainen sinfoninen runo. Söderblomin ylläpitämästä peräänantamattomasta liikkeestä puhkesi muusikoiden ilmeikkäästi kertoma mielikuvituksekas tarina, joka hiljeni hämmästyneen huipennuksen jälkeen kyseleväksi leijumiseksi. Wennäkosken hälytaju ja kyky teksturoida orkesterisävyjä jännittäviksi kudelmiksi on hyvin tiivistettynä tähän mainioon teokseen.

Luontoteemaa konsertissa lähestyttiin konkreettisuuteen kohdentaen. **Merikannon** ja **Kuulan** lauluissa Pelkonen oli luonnon pienten yksityiskohtien äärellä: kukkien, tuulen, aallonpärskeiden. Lied-lauluun intohimoisesti paneutunut Pelkonen vietti vastikään kaksi kautta Oldenburgin oopperan solistikunnassa Saksassa, ja ääneen on tullut kalskahtelevaa voimaa, joka täytti Järvenpää-talon pakottomasti. Jykevyyttä syntyy kuitenkin vaaleuden ja hivelevän legaton kautta, ja baritonin entistä suvereenimmat ylä-äänit ihastuttivat.

Erityisesti Kuulan *Lauantai-illassa* sekä **Sibeliuksen** lauluissa kuten *Illalle* ja *På verandan vid havet* saatiin nauttia Pelkosen lied-aidosta ja sensitiivisistä pureutumisesta runojen sävyihin. Vielä paremmin nämä piirteet tulevat kyllä esiin, kun hän laulaa pianistin kanssa, etenkin kun laulujen tempot nyt olivat tarpeettoman rivakat. Söderblom myös pidätteli orkesterin staattiset säestyskuviot turhan vaimeina ottaen huomioon, ettei Pelkosen äänellä ollut vaikeuksia kantaa. Tämä söi tulkinnoilta tehoa. On myös tosiasia, että baritonin nuori ikä kuuluu yhä eräänlaisessa kohteliaisuudessa: niin syvällisesti kuin Pelkonen liediä laulaakin, tunteiden pohjaa, sitä sydänverta, tulee toivon mukaan kokemuksen myötä lisää. Se vaatii myös äänellistä riskinottoa.

Aarne Pelkonen oli solistina myös Espoon itsenäisyyspäiväjuhlassa Metro-areenalla, ja ohjelmassa oli osittain samoja kappaleita. Yksi näistä oli konsertin päätteeksi kuultu **Selim Palmgrenin** *Kuvia Suomesta*. Neliosainen orkesterikuvaelma osoitti Tapiola Sinfoniettan loistokkaan muuntautumiskyvyn "*Kevätunelmien*" verevästä romantiikasta kansantanssin siekailemattomaan ulkoilmatunnelmaan, "*Varisevien lehtien tanssin*" läpikuultavaan impressionismiin ja "*Rekiretken*" kimmoisaan riehakkuuteen. Söderblomin virtaviivainen, jäntevä ote toi illan teoksiin linjakkuutta ja liike-energiaa. Suvantopaikkana oli neljä Sibeliuksen *Puu*-kappaletta, jotka Tapiola Sinfonietta soitti kaihoisasti mutta rehdin tunteilemattomasti. **Pingoud'n** viehkeässä orkestraatiossa väripisteitä lehvästöön toivat pehmeät lyömäsoittimet ja esimerkiksi trumpetti sekä **Saara Olarten** solistinen harppu.

Auli Särkiö-Pitkänen

Järvenpää-talo 8.12. klo 19

Tapiola Sinfonietta, joht. Jan Söderblom

Aarne Pelkonen, baritoni

Kokkonen, Sibelius, Wennäkoski, Merikanto, Kuula, Palmgren